

Datum 29 september 2026

JAARRESULTATEN VLAAMSE LAND- EN TUINBOUW IN 2026

TOEGEVOEGDE WAARDE LAND- EN TUINBOUW DAALT IN 2026 MET 37,0% DOOR TEGENVALLENDE OOGSTEN EN SLECHTE PRIJSVORMING IN DIERLIJKE SECTOREN

De Vlaamse boerderij zag in 2026 haar omzet dalen met 9,5% tegenover 2025 naar 7,33 miljard euro, terwijl de werkingskosten licht stegen met 0,4%. De daling van de omzet (- 9,5%) , gecombineerd met een lichte stijging van de werkingskosten (+0,4%) leidde tot een verslechtering van de toegevoegde waarde (- 37,0%).

Lagere teeltopbrengsten door droogte 2026 en lagere prijzen voor de dierlijke producties

Voor de **granen** lagen de hectareopbrengsten in Vlaanderen lager (-6,0%) door de opvallend vroege oogst. Wintertarwe en wintergerst waren uitzonderlijk snel rijp. Het gros van de oogst was medio juli al binnen. Het warme en droge weer had ook een gunstig effect op de kwaliteit van de geoogst granen. De ziektedruk bleef uitzonderlijk laag.

De **aardappel** oogst kampte met flinke opbrengstverliezen door aanhoudende droogte en hittegolven tot medio augustus. Op basis van proefresultaten (Viaverda) gaan we uit van een opbrengstdaling met 10 ton/ha tegenover 2025. De hectare opbrengsten lagen daardoor zo'n 25% lager tegenover 2025; een jaar met zeer goede opbrengsten. Ook de kwaliteit is niet goed. Er is met name een uitgesproken tekort aan knolgrootte en -lengte. Aangezien de hectare opbrengsten gevoelig lager uitvallen, zullen veel landbouwers er moeilijk in slagen om de gecontracteerde hoeveelheden aardappelen te kunnen aanleveren.

Ook voor **suikerbieten** was 2026 geen goed jaar. Zo zullen de suikeropbrengsten per hectare zo'n 15% lager uitvallen tegenover 2025.

Voor **cichorei** was 2026 evenmin een goed jaar door lagere opbrengsten als gevolg van de droogte. Bij de **diepvriesgroenten** vielen de opbrengsten eveneens tegen en dit was ook het geval voor de **verse groenten in open lucht**, waar de impact van de droogte en de hitte groot was.

Vlas kende daarentegen betere opbrengsten dan in 2025 omwille van het groeizaam vroege voorjaar. Op de meeste percelen vond de oogst plaats voor dat de hitte toesloeg.

Dit jaar produceren de **fruit** telers ook minder appels en peren met een vroege oogst die reeds in augustus startte. Ook de productie van klein fruit zoals kersen en pruimen viel lager uit omwille van de droogte en de hitte.

Op het vlak van **prijsvorming** scoren de **granen** beter dan in 2025. De wereldwijde graanproductie in 2026-2027 daalt naar verwachting met 2 procent, terwijl de Europese graanoogst door extreme hitte en droogte zo'n 6,6 procent lager uitvalt dan in 2025.

Op de **aardappelmarkt** wordt uitgegaan van prijsstijgingen op de vrije markt omwille van de aanzienlijk lagere productie.

Voor **vlas** kwam er de voorbije jaren veel beterschap op het vlak van prijsvorming door het hernemen van de export naar China. De betere prijsvorming hield aan in 2026. De **suikermarkt** werd in 2025 daarentegen gekenmerkt door gevoelige prijsdalingen, maar laat de laatste weken een sterke, opwaartse trend zien. De wereldwijde en Europese suikerproductie stevent in het seizoen 2026/2027 af op een significante daling, wat leidt tot een krappere marktaanbod en recent sterk stijgende internationale suikerprijzen.

De prijzen van de **openlucht groenten** daalden in de eerste maanden van 2026, maar trokken in de zomerperiode aan omwille van de lagere opbrengsten door de hitte en de droogte. De hitte in de serres leidde eveneens tot opbrengstdalingen voor **glasgroenten**. Daartegenover stond wel gemiddeld een gevoelige prijsstijging (+20,5%) tegenover 2025. Globaal was er voor **industriegroenten** een daling van de contractprijzen (-6,0%), vnl. door de contractprijzdaling voor bonen. Voor **witloof** kwam er in 2026 geen verbetering na het slechte jaar 2025.

Lagere prijzen in de dierlijke sectoren

In de **dierlijke sectoren** was er in het algemeen een beperkte productiestijging, gedreven door een gevoelige stijging van de melkproductie. In de andere sectoren bleef de productie gelijk (eieren, varkens) of was er een beperkte stijging (gevoelste). Weliswaar werden aanzienlijke prijsdalingen opgetekend voor **melk** (-29,3%), **varkensvlees** (-19,8%) en **gevoelste** (-11,4%). De **eierprijzen** moesten gemiddeld 1% inleveren. We stellen vast dat dit gemiddelde de resultante is van prijsstijgingen voor scharreleieren en prijsdalingen voor verrijkte kooi eieren.

De belangrijkste redenen voor de gevoelige productiestijging voor **melk** is de inhaalslag na blauwtonguitbraak in 2025. Door de nasleep van deze epidemie verschoof de kalvingscyclus van de koeien. Dit resulteerde vanaf eind 2025 en gedurende de eerste helft van 2026 in een onverwacht hoge, nationale productiepiek. Deze stijging in de Vlaamse melkaanvoer sluit aan bij een bredere trend in buurlanden zoals Nederland en Duitsland, waar de melkproductie in de eerste helft van 2026 eveneens stevig doorgroeide.

De Europese **eier**productie blijft in 2026 over het algemeen stabiel tot licht stijgend volgens de recente gegevens van de Europese Commissie. In Vlaanderen bleef de eierproductie eveneens stabiel.

De eierprijzen kenden een lichte daling (-1,0%) tegenover 2025.

Werkingskosten stijgen licht in 2026

In 2026 was er een beperkte kostenstijging (+0,4%), die vooral voortspuit uit prijsstijgingen van energie (+10,0%) en plantenvoeding (+17,0%). De kosten voor veevoeding kenden een beperkte daling (-2,0%), terwijl een scherpe daling opgetekend werd voor de kosten van teelt beschermende producten (-15,3%). Door de droogte en de hitte bleven (schimmel)ziekten uit. Alle andere kosten zoals loonkosten en allerlei diensten waarop de sector een beroep doet, stegen mee met de inflatie.

We stellen vast dat in 2026 81,5 % van de gerealiseerde omzet opging in werkingskosten. Met 1,350 miljard euro bruto toegevoegde waarde daalde de toegevoegde waarde (-37,0%) tegenover 2025 na stijgingen in 2024 en 2025 tegenover de voorgaande jaren.

Droogteschade in Vlaanderen wordt geraamd op 260 miljoen euro

Op basis van het gehanteerde rekenmodel werd een inschatting gemaakt van de schade die door de droogte en de hitte werd veroorzaakt in de plantaardige sectoren, met inbegrip van de ruwvoederteelten. Voor deze laatste (hoofdzakelijk grasland en kuilmaïs, maar ook voederbieten en vlinderbloemigen zoals klaver en luzerne) wordt uitgegaan van opbrengsten die in 2026 zo'n 20% lager liggen tegenover 2025. De berekening gebeurde bij constante prijzen (2025).

Uiteraard zijn er grote verschillen al naargelang van de teelt en de situering van de bedrijven in Vlaanderen.

Op basis van data over de verschillende teelten komt Boerenbond uit op een schade als gevolg van de droogte en de hitte oploopt tot € 260 miljoen euro, wat neerkomt op een gemiddeld € 16.000 per professioneel bedrijf. Bijna de helft van de schade is voor rekening van de ruwvoerders. Daarbij komt nog dat het tekort aan ruwvoerders zich in de winterperiode zal laten voelen bij de veehouders, die noodzakelijkerwijs aangewezen zullen zijn op de aankoop van krachtvoeder. Dit zal dus op deze bedrijven extra kosten veroorzaken.

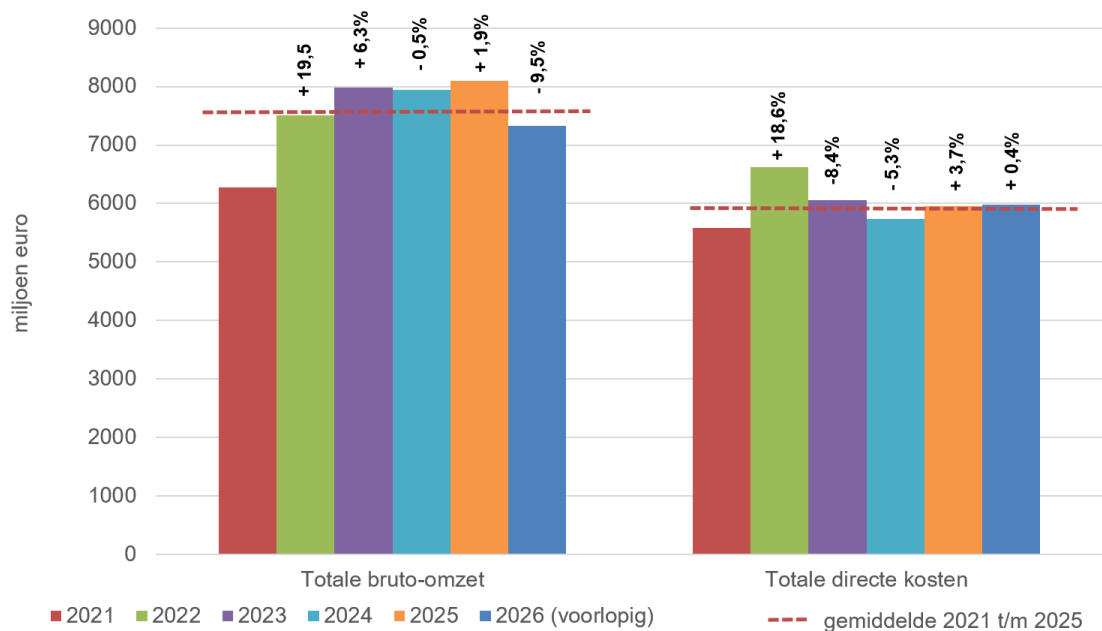
In de berekening van de droogteschade werd nog geen rekening gehouden met de veesterfte die op een aantal bedrijven tijdens de hittegolven werd vastgesteld. Hieromtrent zijn nog geen officiële cijfers bekend.

JAARRESULTATEN VLAAMSE LAND- EN TUINBOUW IN 2026

Samenvatting: toegevoegde waarde daalt met 37,0% in 2026

Boerenbond evalueert jaarlijks na de zomer het productiejaar en maakt een raming van de jaarresultaten. Voor veel teelten zijn immers de opbrengsten en prijsevoluties in meer of mindere mate gekend of toch minstens in te schatten. Boerenbond raamt de **omzet** van de Vlaamse land- en tuinbouw in **2026 op 7,33 miljard euro**. Daarmee komen we 3,1 % lager uit dan het gemiddelde van de voorbije vijf jaar (2021 - 2025) en **9,5% lager** dan in 2025. De globale omzet van de Vlaamse boerderij vertoont wel onderliggend zeer grote variaties al naargelang van de sector. Zo scoorden de voornaamste akkerbouwsectoren zoals aardappelen, suikerbieten en openlucht groenten in 2026 slecht omwille van de droogte en de hitte, terwijl de omzet van de dierlijke sectoren terugliep door de slechte prijsvorming.

Figuur 1: Evolutie bruto-omzet en directe kosten in de Vlaamse land- en tuinbouw (2021 - 2026)

Bron: Boerenbond

Omzetdaling met 9,5% in 2026

De omzet van de Vlaamse land- en tuinbouwsector, die in 2025 **8,10 miljard euro** bedroeg, is in 2026 teruggelopen naar **7,33 miljard euro**. Na een stijging in 2025 met bijna 2% tegenover 2024, noteren we in 2026 een daling met 9,5%.

Dit cijfer is het resultaat van een omzetdaling zowel in de plantaardige als in de dierlijke sectoren. Onderliggend verbergen de globale omzetcijfers wel sterke verschillen al naargelang van de deelsectoren.

De daling van de globale omzet in de **plantaardige sectoren** is het resultaat van lagere opbrengsten (-3,0%) die niet gepaard gingen met prijsstijgingen.

De omzetsdaling in de plantaardige sectoren wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een omzetsdaling in de akkerbouwsectoren (-15,3%), veroorzaakt door de omzetsdalingen in het bijzonder in de aardappelsector (-46,9%) en de suikerbietsector (-17,0%). Voor granen steeg de omzet door een nog relatief goede globale oogst en prijsstijgingen. De geproduceerde hoeveelheid graan lag slechts licht lager tegenover 2025, door een toename van de uitgezaaide oppervlakte. Wel is er een betere prijsvorming die sedert de zomer 2026 op gang kwam door slechtere oogsten in internationaal verband. De Europese graanoogst 2026 kreeg een flinke klap door hitte en droogte, waardoor de totale productie naar verwachting daalt met 6,6% ten opzichte van 2025. De International Grains Council (IGC) verwacht dat de wereldwijde graanproductie voor het seizoen 2026/2027 met ongeveer 2% zal dalen tegenover 2025/2026.

Maar het zijn vooral de aardappelen en de suikerbieten die de omzet in de akkerbouwsector deed dalen en voornamelijk omwille van de lagere opbrengsten. Zo kreeg de aardappelsector af te rekenen met een gemiddelde opbrengstdaling van 41,7%, terwijl voor suikerbieten de opbrengsten zo'n 25% lager zal uitvallen. Op het vlak van prijsvorming daalden de contractprijzen voor aardappelen met 17% tegenover 2025. Voor suikerbieten wordt een prijsstijging verwacht van 10% door de recent gestegen prijzen voor suiker op de internationale markten. Binnen de akkerbouwgewassen kende enkel vlas een meevallende oogst.

In de groentesector was er een omzetsstijging (+4,6%), gedreven door prijsstijgingen voor glasgroenten. Voor industriegroenten en verse groenten in open lucht gooide de droogte roet in het eten en liepen de producties terug.

De sierteeltsector liet een lichte omzetsstijging (+2,6%) optekenen.

De omzetsdaling voor verse open lucht groenten die via de veilingen verhandeld werden werd veroorzaakt door sterke opbrengstdalingen voor bonen (-15,1%), diverse koolsoorten (-7,8%), courgettes (-8,9%) en prei (-5,0%). Voor glasgroenten steeg de omzet tegenover 2025 door aanzienlijke prijsstijgingen voor tomaten (+20,5%). Voor witloof stegen de prijzen met 6,5% na het dramatische jaar 2025 toen de prijzen quasi halveerden ten opzichte van 2024. De geproduceerde volumes namen in 2026 lichtjes toe met 1,5%. Weliswaar blijft de economische situatie in deze sector dramatisch.

In de fruitsector daalde de omzet van de via de veilingen gecommercialiseerde hoeveelheden met 5,4% tegenover 2025. Zowel voor appels als voor peren daalden de omzetcijfers. Doorslaggevend was de sterke prijsdaling van de gecommercialiseerde volumes appels (-45,2%) en peren (-10,7%). De verhandelde volumes appels stegen in de eerste 8 maanden van 2026 met 28,8% en ook de verhandelde volumes peren stegen met 20,8%. Voor aardbeien stegen zowel de geproduceerde hoeveelheden als de prijzen. Ook voor klein fruit zoals kersen en bessen daalde de omzet.

De omzet van de **dierlijke sectoren** daalde in 2026 met 12,6 %. Deze daling wordt verklaard door prijsdalingen in alle deelsectoren, met uitzondering van de rundvleessector, waar de prijzen stegen met gemiddeld 3,7%. De sterkste prijsdalingen deden zich voor in de zuivelsector (-29,3%) en de varkenssector (-19,8%). In de pluimveehouderij daalden de prijzen voor braadkippen met 11,4%. In de eiersector bleef de prijsdaling beperkt tot 1,1%.

Kostenstijgingen voor energie en plantenvoeding

De Vlaamse land- en tuinbouwsector doet in grote mate een beroep op allerlei inputs zoals veevoeder, meststoffen, ingehuurde arbeid, zaai- en pootgoed en energie. In 2026 stegen de globale werkingskosten met 0,4%, nadat ze in 2025 stegen met 3,7%. De kostenstijging in 2026 vloeit voort uit de kostenstijging voor plantenvoeding (+ 17,0%) en energie (+ 7,8%). Voor andere posten zoals betaalde lonen, onderhoud en herstellingen stegen de kosten mee met de inflatie. De stijging van de energiekosten wordt gedreven door een stijging van de prijzen voor diesel en stookolie. De loonkosten werden in januari 2026 geïndexeerd (+2,9%). Dit was ook het geval voor de kosten van loonwerk en andere diensten waar de land- en tuinbouwbedrijven een beroep op deden. De kosten voor veevoeding daalden licht (-2,0%), deels door een volumedaling en deels door een prijsdaling. Er was een gevoelige kostendaling voor teelt beschermende producten (-15,3%), gedreven door lagere volumes. Omwille van de droogte en de hitte was er in 2026 zeer weinig ziektedruk bij de planten.

In zijn berekening houdt Boerenbond geen rekening met de 'interne' opbrengsten en kosten. Denk aan de teelt van silomaïs die voor veevoeding dient, biggen die op een ander bedrijf tot vleesvarken grootgebracht worden of groene energie die op de bedrijven geproduceerd en verbruikt wordt.

De raming baseert zich ook enkel op de **opbrengsten van teelten** (dierlijk en plantaardig) en houdt geen rekening met omzet en kosten van verbredingsactiviteiten zoals bijvoorbeeld hoevetoerisme.

Land- en tuinbouw bestaat in Vlaanderen uit **8 deelsectoren** (akkerbouw, fruit-, groenten- en sierteelt, melkvee, vleesvee, varkens- en pluimveehouderij). Gegeven de grote verschillen tussen deze deelsectoren is het relevant om, naast de algemene trend van totale bruto-omzet en totale directe kosten voor de hele Vlaamse land- en tuinbouw, de rentabiliteit in de diverse deelsectoren in kaart te brengen aan de hand van rentabiliteitsbarometers.

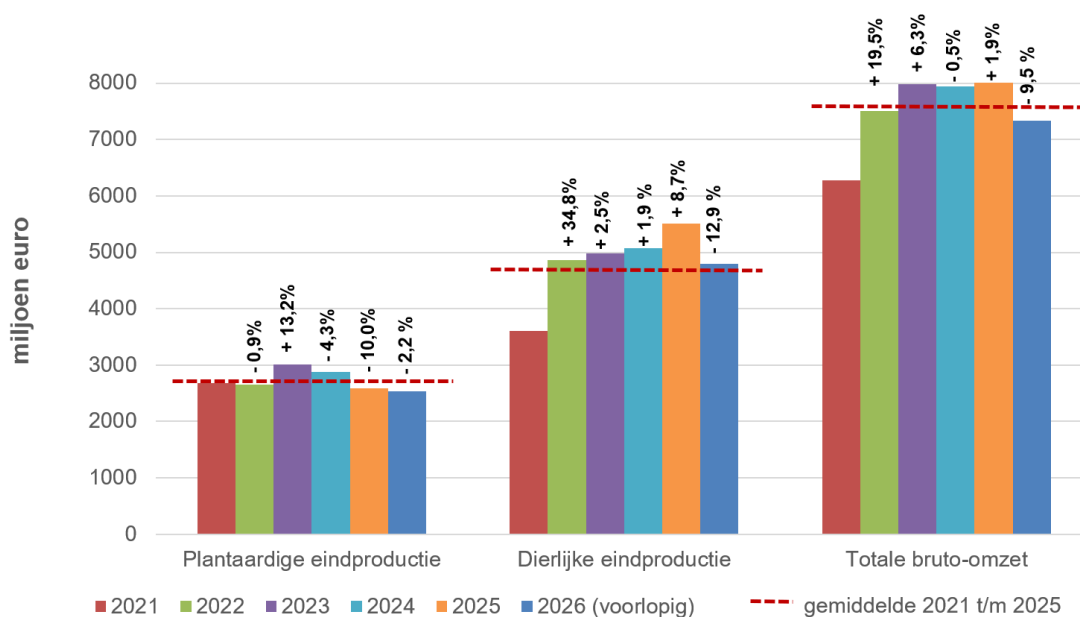
I: RAMING OMZET EN KOSTEN IN DE VLAAMSE LAND- EN TUINBOUW, 2026

Globale omzet Vlaamse land- en tuinbouw daalt: - 9,5% (2026/2025) en ligt 3,1% onder vijfjarig gemiddelde (2021 t/m 2025)

De **globale omzet** van de Vlaamse land- en tuinbouw in 2026, waarbij alle sectoren van de plantaardige en van de dierlijke sector in rekening gebracht worden, raamt Boerenbond op **7,33 miljard euro**; een daling met 9,5% ten opzichte van 2025. Daarmee ligt het resultaat van 2026 3,1% lager dan het gemiddelde van de afgelopen 5 jaar (2021 – 2025). In 2026 wordt 34,5% van de totale omzet gerealiseerd in de plantaardige sectoren tegenover 65,5% in de dierlijke sectoren.

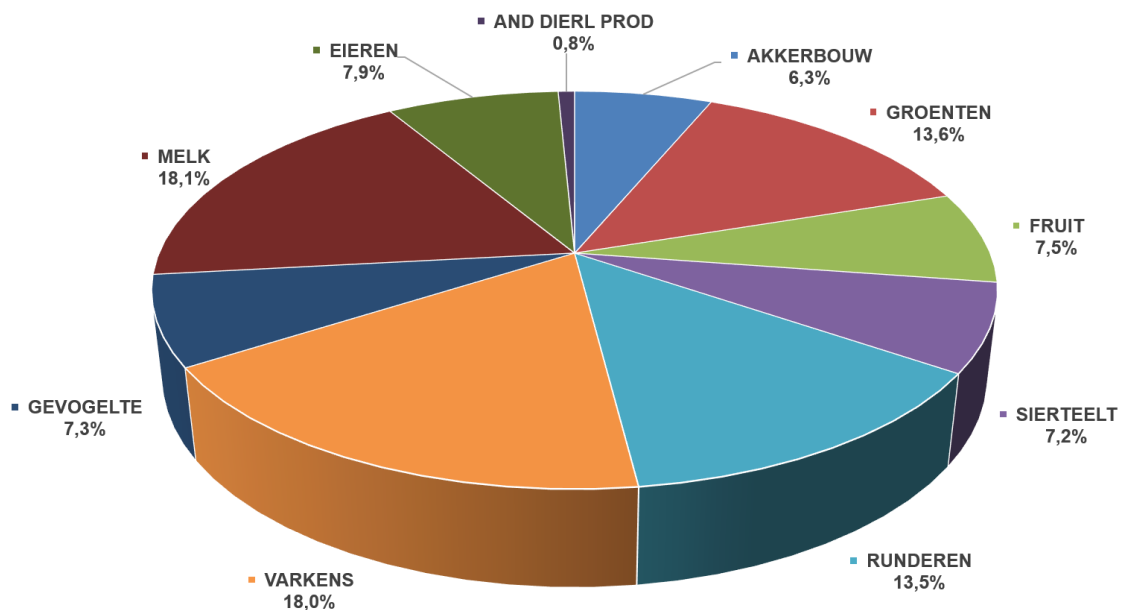
In de plantaardige sectoren daalde de omzet in 2026 met 2,2% tegenover 2025. Weliswaar schuilen hierachter grote variaties al naargelang van de teelt. De voornaamste omzetzakkingen deden zich voor bij aardappelen (-46,9%), cichorei (-32,0%), suikerbieten (-17,5%) en industriegroenten (-17,0%). In de dierlijke sectoren was er een globale omzetzakking met 12,9%. Het meest opvallend waren de omzetzakkingen in de zuivelsector (-23,1%) en de varkenssector (-19,4%) en in mindere mate in de braadkippensector (-8,5%). Enkel in de rundvleessector steeg de omzet (+6,3%). De omzet in de eiersector bleef stabiel.

Figuur 2: Evolutie totale omzet van de Vlaamse land- en tuinbouw (2021 - 2026)

Bron: Boerenbond

Figuur 3: Aandeel van de verschillende deelsectoren in de totale omzet van de Vlaamse land- en tuinbouw, raming 2026

Bron: Boerenbond

Omzetevoluties in de verschillende sectoren

Omzet akkerbouw daalt met 15,3% - door slechte opbrengsten voor de voornaamste akkerbouwgewassen;

In 2026 daalde het Vlaamse areaal **consumptieaardappelen** met 23,0% tegenover 2025. Vlaanderen telt in 2026 46.096 ha consumptieaardappelen, wat een afname is met 13.520 ha tegenover vorig jaar. Oorzaak is de dramatische prijsevolutie op de vrije markt in 2025 en de daling van de contractprijzen. Ook de door de verwerkende bedrijven gecontracteerde volumes daalden in 2026. In onze buurlanden daalden eveneens de arealen aardappelen.

Aardappeltelers kampen met moeilijke tijden. De Vlaamse aardappeloogst van 2026 rekt af met aanzienlijke opbrengstverliezen en kwaliteitszorgen door aanhoudende droogte en hittegolven. Door de droogte tot medio augustus vallen de opbrengsten (zoals bij het ras Fontane) vaak onder de 35 ton per hectare. Er is ook een uitgesproken probleem met knolgrootte en -lengte. Plaatselijke regenval bracht enige verlichting, maar compenseert de schade niet volledig.

Boerenbond verwacht dat de hectareopbrengsten zo'n 25% lager of zo'n 10 ton/ha lager zullen uitvallen tegenover 2025 en zodoende zullen stranden op gemiddeld 33,6 ton/ha. Er zijn daarbij wel zeer grote verschillen al naargelang van het perceel en de regio.

Door de droogte en de hitte was er in 2026 veel minder ziektedruk bij de aardappelen.

In combinatie met het gedaalde areaal (-23,0%) zou de totale Vlaamse productie van consumptieaardappelen 41,7% lager uitvallen dan in 2025.

In Vlaanderen zal naar schatting in 2026 slechts ongeveer 20% van de aardappelen op de vrije markt verhandeld. Dit is aanzienlijk lager dan in andere jaren, waar zo'n 30 à 35% van de oogst op de vrije markt komt. Door de sterk tegenvallende opbrengsten zal er minder aanbod zijn op de vrije markt. Veel telers zullen moeilijkheden ondervinden om de gecontracteerde volumes aardappelen aan handel en verwerking te kunnen leveren.

Vrije en contractprijzen gecombineerd resulteren in een te verwachten prijsdaling met 9,0%. Globaal wordt een omzet verwacht die 46,1% lager zal uitvallen tegenover 2025. Er moet opgemerkt worden dat de omzet in 2025 reeds daalde met 33,7% tegenover 2024 door de zeer slechte prijsvorming voor de vrije aardappelen. Zo bleven begin dit jaar grote hoeveelheden onverkochte aardappelen uit de oogst 2025 achter op de bedrijven.

In 2025 hebben de Vlaamse akkerbouwers 3,9% meer **graan (excl. maïs)** ingezaaid tegenover 2025. De graan uitzaai in Vlaanderen in het najaar van 2025 verliep vlot en succesvol, gekenmerkt door een stijging in het ingezaaide areaal wintergranen. Dit was een schril contrast met de twee voorgaande, kletsnatte najaar periodes (vooral die van 2023 en begin 2024), waarin veel akkers onbereikbaar waren. Het areaal zomergranen blijft een bijzonder klein aandeel uitmaken van het totale graanareaal en viel in 2026 zelfs terug. De voorbije jaren hebben aangegeven dat de rendabiliteit van zomergranen ondermaats was.

De graanoogst verliep door opeenvolgende hittegolven in een recordtempo. Het droge en zonnig seizoen had ook een gunstig effect op de kwaliteit: de eiwitgehalten lagen dit jaar aan de hoge kant. De vochtgehalten waren laag tot zeer laag en het hectolitergewicht bleef ondanks de hitte, gemiddeld boven de 76 kg/hl. De opbrengsten lagen gemiddeld 6% lager tegenover 2025.

Voor korrelmaïs klinkt het daarentegen helemaal anders. Door de grote droogte en hitte was de bestuiving slecht, waardoor de kolfzetting op veel plaatsen zeer bedroevend werd. Er wordt uitgegaan van opbrengsten die naar verwachting zo'n 24% lager zullen liggen dan in 2025.

Door de combinatie van een gestegen oppervlakte graan (+3,9%) en lagere opbrengsten (-6,0%) zal de totale Vlaamse oogst zo'n 2,2% lager uitvallen tegenover 2025.

De wereldwijde graanoogst voor het seizoen 2026/2027 wordt door de Voedsel- en Landbouworganisatie van de VN (FAO) geraamd op 2,979 miljard ton. Hoewel dit het op één na hoogste niveau ooit is, betekent het een daling van ongeveer 2% (of 61 miljoen ton) ten opzichte van het absolute recordjaar 2025. Dit is de grootste jaarlijkse daling in de wereldwijde graanproductie in jaren. De krimp wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door extreme weersomstandigheden, waaronder hittegolven, droogte en de impact van het klimaatfenomeen El Nino.

De Europese graanoogst 2026 valt naar schatting 6,6% lager uit dan in 2025, voornamelijk door extreme hitte en aanhoudende droogte.

De voorbije weken stegen de internationale graanprijzen. De prijzen vertonen weliswaar grote schommelingen tegen de achtergrond van de aanhoudende blokkade van de exportactiviteiten vanuit de Russische en Oekraïense havens, waar dagelijks aanvallen plaatsvinden. Boerenbond verwacht dat uitgaande van de internationale oogstgegevens en op basis van de actuele cijfers omtrent de wereldwijde vraag, de graanprijzen in de campagne 2026 zo'n 34% hoger zullen uitvallen tegenover 2025.

Door de combinatie van een kleinere Vlaamse graanoogst (-2,2%) met een betere prijsvorming (+34,0%) schat Boerenbond toch een omzetstijging voor graan met naar verwachting 32,6% ten opzichte van 2025. Daardoor stijgt de Vlaamse omzet van graan tegenover 2025, maar blijft 8,40% onder het niveau van de voorbije 5 jaar liggen.

De Vlaamse oppervlakte **suikerbieten** kende een daling met 12,6% tegenover 2025. Omwille van de slechte rendabiliteit in 2025 daalden de arealen van de traditionele akkerbouwteelten zoals suikerbieten en aardappelen. De internationale suikerprijzen daalden in 2025 fors door een wereldwijd overschot en sterke productie-aanvoer.

Op basis van de resultaten van de recente staalnames gaan we uit van een oogst met een gemiddelde opbrengst van 72 ton bieten/ha à 19% suiker, met opnieuw wel zeer grote regionale verschillen. Dit komt neer op een suikerproductie van 13,7 ton/ha, wat 15,4% lager is dan in 2025. De globale suikerproductie in Vlaanderen zou zodoende 26,1% lager uitvallen tegenover 2025.

De voorbije weken is de suikerprijs op de internationale markten gestegen. Aangezien de bietenprijs rechtstreeks gekoppeld is aan de suikerprijs, zal deze stijging positieve gevolgen hebben voor de bietenprijs. Boerenbond gaat uit van een prijsstijging met 10,0% ten opzichte van 2025. Verwacht wordt dat de omzet van suikerbieten in 2026 door de combinatie van een lagere productie en hogere prijzen zo'n 17,0% onder het niveau van 2025 zal liggen.

De oppervlakte **cichorei** daalde in 2026 in Vlaanderen met 1,8% tegenover 2025. Ook de hectarerendementen zullen door de droogte en de hitte lager uitvallen (- 23,0%) tegenover 2025. Deze teelt wordt integraal onder contract verbouwd. De contractprijs daalde in 2026. Globaal zal door de combinatie van de gedaalde oppervlakte, de lagere rendementen en de gedaalde contractprijzen de omzet van deze teelt 32,0% lager uitvallen tegenover 2025.

Aardappelen, granen en suikerbieten zijn de belangrijkste akkerbouwteelten in Vlaanderen. Daarnaast kende **vlas** een beter jaar na het bedroevende 2025. Door de regenval in het voorjaar kwam de groei van vlas goed op gang. Omwille van de vroege oogst had vlas weinig of niet te lijden onder de hitte en de droogte. Tegelijk verliep de oogst onder zeer goede omstandigheden. Wintervlas, dat de laatste jaren aan een opgang bezig is door de zachtere winters, liet in 2026 wel behoorlijke rendementen optekenen. In 2026 worden de gemiddelde rendementen voor strovlas geschat op 6,50 ton/ha tegenover 5,5 ton/ha in 2025 (+ 18,2%).

Boerenbond schat dat de totale productie van vezelvlas door de combinatie van de gestegen oppervlakte (+27,0%) en betere opbrengsten (+18,2%) in 2026 zo'n 50% hoger zal uitvallen tegenover 2025.

Na de coronacrisis, waarbij de export van vlas richting China aanzienlijk teruggelopen was, hernam de export en stegen de prijzen de voorbije jaren behoorlijk. Voor 2026 worden verder oplopende prijzen verwacht tegenover 2025. Globaal zal de omzet in 2026 verdubbelen tegenover 2025.

De oppervlakte **koolzaad** (1254 ha) steeg in 2026 met 65,0% tegenover 2025, al blijft het areaal beperkt. De opbrengsten lagen in Vlaanderen op hetzelfde niveau als in 2025, waardoor de gerealiseerde oogst toenam met 65,0% tegenover 2025. Op basis van de actuele prijsontwikkelingen wordt verwacht dat de prijzen 20,0% hoger zullen uitvallen tegenover 2025. De omzet zal zodoende verdubbelen tegenover 2025, al blijft koolzaad een bescheiden teelt.

Verder merken we op dat allerlei **andere teelten** (zoals onder meer gecertificeerde zaden) in 2026 een toename van het areaal lieten optekenen. Deze toename wordt vooral toegeschreven aan de stijging van het areaal gecertificeerd zaaizaad voor grassen en vlas met respectievelijk 11,2% en 71,5%. Daarentegen nam het areaal gecertificeerde zaaizaad voor granen af met 1,2%.

Omzet groenten stijgt met 4,6% – gedreven door prijsstijgingen voor glasgroenten

De gegevens over volumes en prijzen van de eerste 8 maanden van 2026 voor groenten die via de veilingen verhandeld werden, wijzen op een gestegen omzet ten opzichte van de eerste 8 maanden van 2025.

De globale productie van de **glasgroenten** bleef in de eerste 8 maanden van 2026 gelijk tegenover dezelfde periode van 2025. Deze stijging is vooral een gevolg van productiestijgingen voor komkommer en aubergines met respectievelijk + 6,0% en + 7,0%, gevolgd door kropsla (+1,0%). De productie van tomaten daalde daarentegen met 8,0%.

De prijzen van de glasgroenten stegen met gemiddeld 20,5 %, vnl. door aanzienlijke prijsstijgingen voor tomaten (+27,1%), paprika (+24,8%) en sla (+24,0%). Door de hitte was er een slechte vruchtzetting voor tomaten met als gevolg een productiedaling met 8%. De prijsstijgingen voor paprika en sla in 2026 volgen op de prijsdalingen in 2025 voor deze producten.

De globale omzet van glasgroenten steeg met 20,5% tegenover 2025.

De totale productie van **openluchtgroenten** die via de veilingen verhandeld wordt (= versmarkt) lag in de eerste 8 maanden van 2026 5,0% lager tegenover dezelfde periode van 2025. Dit gemiddelde is het resultaat van sterk uiteenlopende evoluties al naargelang van het product. Zo kende de aanvoer van bonen een daling met 15,0% en daalde de productie van courgettes 9,0%. Voor prei, de voornaamste openlucht groente, steeg de productie met 5,0%, terwijl voor diverse koolsoorten de productie terugliep met 7,8%. Verklaring voor de gedaalde producties waren de droogte en de hitte tijdens de zomerperiode, die een aanzienlijke impact hadden op de groei.

Ondanks de productiedalingen kon globaal geen prijsstijging opgetekend worden, al zijn er grote verschillen al naargelang van het product. Voor prei daalden de prijzen met zo'n 30%, terwijl er anderzijds wel prijsverbeteringen waren bonen (+22,0%) en diverse kruiden (+9,0%)

De globale omzet van openluchtgroenten bestemd voor de versmarkt daalde in de eerste 8 maanden van 2026 met 11,0% tegenover dezelfde periode van 2025.

Voor **witloof**, die een beschermde teelt is, steeg de aanvoer lichtjes (+1,5%), terwijl de prijzen stegen met 6,5%, volgend op de daling met 49,0% die zich voordeed in 2025. In 2025 daalde de omzet van witloof met 42,0% in vergelijking met 2024. In 2026 steeg de omzet met 8,1%. Toch blijft de economische situatie in deze sector dramatisch.

Het globale Vlaamse areaal **diepvriesgroenten** daalde in 2026 verder tegenover 2025. Binnen de diepvriesgroenten is het areaal spruiten (-31,7%), spinazie (-23,3%) en bloemkool (-16,5%) het meest gedaald. Enkel bij ajuinen (+11,7%) en bonen (+3,9%) steeg het areaal. De opbrengsten hadden eveneens te lijden onder de droogte en de hitte. Zo zal de opbrengst van ajuinen naar verwachting zo'n 6% lager uitvallen dan in 2025, net als de opbrengst van spruiten. Enkel voor wortelen (+8,0%) en prei (+5,0%) zouden betere opbrengsten gerealiseerd worden. Feit is dat de weersomstandigheden in de maand oktober deels nog de definitieve opbrengsten zullen bepalen. Globaal zullen de geproduceerde volumes industriegroenten naar schatting 11,2% lager uitvallen tegenover 2025. De industriegroenten worden in hoofdzaak onder contract geteeld. De contractprijzen daalden gemiddeld met 6,0% tegenover 2025.

Boerenbond verwacht dat de omzet van industriegroenten in 2026 17,0% lager zal uitvallen tegenover 2025.

Omzet fruitsector daalt in 1ste 8 maanden met 5,4% - door gedaalde prijzen bij appels en peren

In de eerste 8 maanden van 2026 waarin de oogst van 2025 verkocht werd, lag de gecommmercialiseerde hoeveelheid **peren** 20,8% hoger tegenover 2025. In die periode was er een daling van de prijzen van de peren met 26,1%.

In de eerste 8 maanden van 2026 steeg de hoeveelheid via de veilingen gecommmercialiseerde **appelen** met 28,8% tegenover 2025. Daarentegen daalden de prijzen van de appels met 45,2%.

In de eerste 8 maanden van 2026 stegen de gecommmercialiseerde hoeveelheden **aardbeien** met 4,6% tegenover 2025. De prijzen van de aardbeien lagen in de eerste 8 maanden van 2026 gemiddeld op hetzelfde niveau als in 2025. Toch moet gesteld worden dat de hitte en de zomer gevolgen hadden voor de grootte van de aardbeien, die door de hittegolf klein bleven.

We noteren verder een toenemende diversificatie in de producties (bijvoorbeeld kersen, diverse soorten bessen zoals stekelbessen, braambessen en frambozen) waarmee ingespeeld wordt op nieuwe consumptietrends.

Verwachtingen nieuwe oogst hardfruit

De Europese appeloogst valt dit jaar ruim 15 procent lager uit dan in 2025. De oogst wordt geraamd op 9,95 miljoen ton. Het oogstvolume voor peren wordt geschat op 1,95 miljoen ton. Dat is ongeveer 5 procent meer dan vorig jaar.

De klimaatomstandigheden, vooral droogte en hitte in grote delen van Europa, hebben dit jaar meer nog dan andere jaren invloed op de fruitproductie in de Europese Unie. De verwachting is dat Europa afstevent op een van de kleinste appeloogsten in de afgelopen tien jaar. De lagere productie is vooral het gevolg van fors kleinere oogsten in West- en Oost-Europa. Belangrijk productieland Polen gaat uit van een appeloogst die 27 procent lager ligt dan het driejarig gemiddelde. Poolse appeltelers ondergingen de gevolgen van extreme vorst in januari en later gebeurde dat nog eens tijdens de bloei in april. De verwachte appeloogst in Italië is vrij stabiel ten opzichte van eerdere jaren. De Franse productie zal fors lager liggen door de hittegolven

De Belgische appel- en perenoogst van 2026 valt door aanhoudende hitte en droogte kleiner uit, met een vroege pluk die in augustus is gestart. De appelproductie in België wordt geschat op zo'n 166 miljoen kilogram appels, wat 22% lager is dan het vijfjarig gemiddelde en 7,2% lager is dan in 2025. De perenoogst komt uit op 364 miljoen kilogram, een daling van 7,0% vergeleken met 2025. Door de vele zonuren is het fruit extra zoet, hoewel de peren door watertekort wat minder dik zijn. De pluk is in de tweede helft van augustus al vroeg op gang gekomen. Bij de start van het seizoen blijven de prijzen licht onder het niveau van 2025 liggen en dit zowel voor appels als voor peren.

De komende jaren zal de fruitsector verplicht zijn om te blijven zoeken naar nieuwe afzetopportuniteiten op nieuwe markten en verdere modernisering van de fruitbedrijven (nieuwe variëteiten, risicobeheersing, diversificatie...). Tegelijk moet de sector blijven inzetten op het verhogen van de consumptie van appels en peren. Van cruciaal belang hierbij is de steun van de Belgische grootdistributie en de consument in hun bewuste keuze voor appels en peren van Belgische bodem.

Omzet sierteeltsector stijgt met 2,6% maar marges staan onder druk door stijgende kosten

De **bloemisterij** kende in 2026 een matig seizoen, met voldoende verkoop in volume en aantallen maar de prijzen bleven onder druk staan, wat maakt dat de omzet op de bedrijven stabiel bleef. In combinatie met sterk stijgende kosten, zorgt dit ervoor dat de rentabiliteit van de bedrijven onder druk staat.

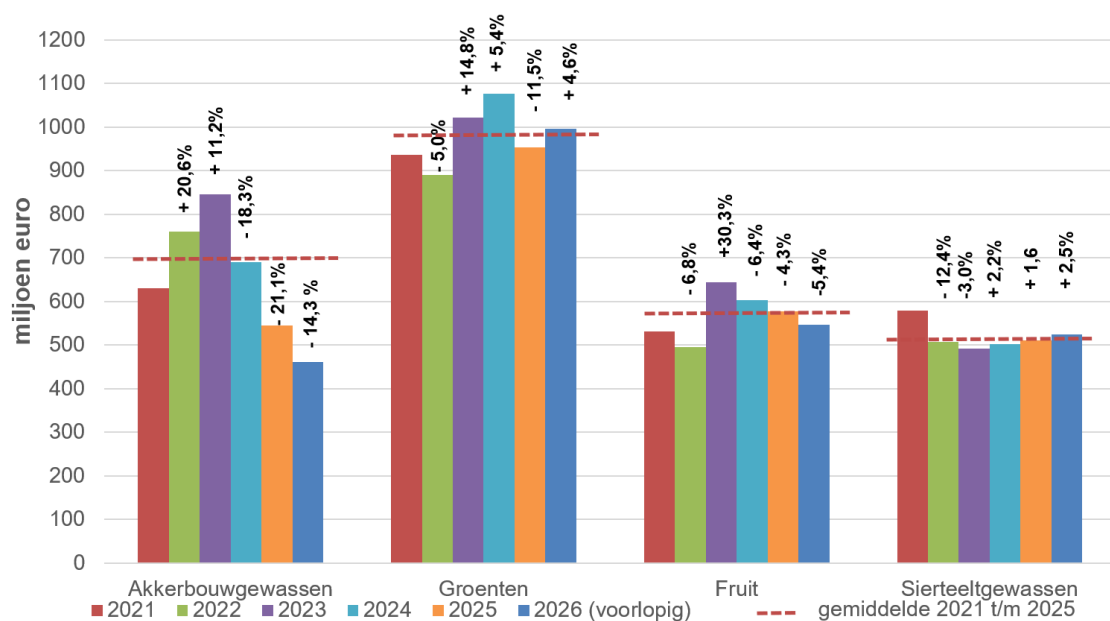
In de **boomkwekerijsector** is de situatie positiever. De markt voor laanbomen, sierbomen, containerplanten en sierheesters is relatief stabiel. Degelijke prijsverhogingen zijn noodzakelijk, maar blijven weliswaar moeilijk realiseerbaar. Kwaliteit, specialisatie en onderscheidend assortiment worden steeds belangrijker voor een gezonde bedrijfsvoering. Bos- en haagplanten kenden het moeilijkste seizoen in het segment boomkwekerij. Het handelsseizoen was ook zeer kort door de weersomstandigheden en anderzijds was er wat terugval in de vraag door vertraging in ambitieuze bosuitbreidingsplannen.

Impact droogte en hete zomer

De warme en hete zomer van 2026 heeft bij alle bedrijven in de sector heel wat extra werk op geleverd. Voor de meeste bedrijven bleef de schade dankzij de inspanningen beperkt, al is er in bepaalde partijen groeiachterstand of schade door verbranding. De extra inspanningen zorgen voor bijkomende kosten, die veelal niet in de prijzen doorgerekend kunnen worden. Bijkomend wordt het belang van investeringen in goede watervoorzieningen op scherp gesteld.

Binnen de globale sierteeltsector wordt in 2026 64% van de omzet gerealiseerd door de boomkwekerijsector en 36% door bloemen en planten. Boerenbond verwacht dat de omzet in de sierteeltsector in 2026 met 2,6 % zal toenemen tegenover 2025.

Figuur 4: Evolutie omzet in de plantaardige sectoren van de Vlaamse land- en tuinbouw (2021 - 2026)

Bron: Boerenbond

Omzet dierlijke sector daalt (- 12,6%) – gedreven door prijsdalingen voor melk en varkensvlees

In de **varkenssector** steeg de geproduceerde hoeveelheid varkensvlees in de eerste 7 maanden van 2026 met 0,5% in vergelijking met dezelfde periode van 2025.

Het aanbod van varkensvlees in de Europese Unie groeit in 2026 licht (+0,3%) tegenover 2025, met name door een hogere productie in Spanje en Duitsland. Een haperende export naar derde landen zorgt er weliswaar voor dat de varkensvleesprijzen onder druk blijven. Het extra geproduceerde varkensvlees moet daardoor zijn weg vinden op de Europese markt, die al tegen een verzadigingspunt aanliep. De Verenigde Staten naderen de EU als grootste exporteur van varkensvlees en landen zoals Brazilië en Canada namen een groter exportaandeel in.

Tegelijk is ook de vraag naar varkensvlees vanuit China afgenomen. Na een antidumping onderzoek legde China einde 2025 definitieve invoerrechten op die variëren per producent en land, nadat eerdere voorlopige piekheffingen (die konden oplopen tot 62,4%) werden bijgesteld. Zo kwam de definitieve heffing voor Belgisch/Vlaams varkensvlees uit op 9,8%, en gelden er voor andere Europese producenten tarieven tussen de 4,9% en 19,8%. De maatregel vloeit voort uit een handelspolitiek conflict. China stelde het onderzoek in nadat de Europese Unie importheffingen had ingevoerd op Chinese elektrische voertuigen.

In 2026 daalden de varkensprijzen gemiddeld met 19,8%. In combinatie met een lichte productiestijging komt dit neer op een omzetsdaling met 19,4% tegenover 2025. De economische situatie op de bedrijven is moeilijk, gezien de slechte prijsvorming en de kostenstijgingen.

De geproduceerde hoeveelheden **melk** lagen in de eerste 7 maanden van 2026 in Vlaanderen zo'n 8,7% hoger tegenover dezelfde periode van 2025. Daarmee werd België tijdelijk een van de hardste groeiers binnen de Europese Unie. De sterke stijging van de melkproductie is voornamelijk het gevolg van een verschoven afkalftermijn door de nasleep van de blauwtonguitbraak uit 2024 en 2025. De zware uitbraak van het blauwtongvirus aan het einde van 2024 ontregelde de vruchtbaarheid en de dracht van veel melkkoeien. Hierdoor raakten koeien later drachtig en verschoof de afkalftermijn (de periode waarin kalveren geboren worden) naar een later moment. Omdat de melkproductie van een koe direct na het afkalven piekt, leidde deze verschuiving tot een uitzonderlijk hoge melkproductie in het begin en in het voorjaar van 2026. Door diezelfde blauwtongproblemen lag de melkproductie in 2025 ver onder het gemiddelde. Tevens moet opgemerkt worden dat er de voorbije winter voldoende en hoog kwalitatief ruwvoer beschikbaar was, wat de melkproductie nog versterkt heeft. Een aspect dat ook meespeelt is de toenemende robotisering. Hierdoor gaat men van 2 naar bijna 3 melkbeurten per dag wat leidt tot hogere melkproducties.

Nadat de wereldwijde melkproductie in 2025 een piek bereikte en begin 2026 nog hard doorliep, vlakkt het groeitempo in de tweede helft van 2026 fors af. Verwacht wordt dat de totale jaargroei voor 2026 uitkomt op slechts 1%, met een verwachte krimp richting het einde van het jaar en in 2027.

De melkaanvoer in de Europese Unie is in de eerste helft van 2026 met ongeveer 3,5 procent gestegen ten opzichte van 2025, maar de groei vlakkt inmiddels af. Door droogte, stijgende voer- en energieprijzen en een vervroegde afvoer van melkkoeien wordt een omslag naar krimp voor de komende maanden verwacht. Verder moet erop gewezen worden dat de hitte gevolgen heeft gehad op de bedrijven door verhoogde sterfte.

De melkprijs daalde in de eerste 8 maanden van 2026 met 29,3% tegenover dezelfde periode van 2025. Boerenbond raamt een omzetsdaling in de Vlaamse melkveehouderij met 23,1% tegenover 2025.

De globale productie van **rund- en kalfsvlees** kende in de eerste 7 maanden van 2026 een stijging met 2,5 % in vergelijking met dezelfde periode van 2025. Er werd wel een sterke stijging opgetekend van de geproduceerde hoeveelheid kalfsvlees (+9,4%). De geproduceerde hoeveelheid koeienvlees daalde (-4,5%), terwijl de geproduceerde hoeveelheden stierenvlees stegen (+4,6%). In 2026 werden runderen in het algemeen op een hoger gemiddeld gewicht geslacht als direct gevolg van de behoorlijke prijzen.

In de rund- en kalfsvleessector stegen de prijzen in de eerste 8 maanden van 2026 gemiddeld met 3,7% tegenover dezelfde periode van 2025. Er werden wel uiteenlopende evoluties vastgesteld al naar gelang van de verschillende rundveecategorieën. Zo was de prijsstijging van de dikbilkoeien (+11,2%) het meest uitgesproken, gevolgd door prijsstijging voor de dikbil stieren (+10,1%). Wel moet gesteld worden dat de gemiddelde prijzen voor deze rundveecategorieën in de eerste maanden van 2025 laag waren. De prijzen van de vleeskalveren kenden een licht terugloop (-1,9%). Er moet op gewezen worden dat de hitte van de voorbije zomer heel wat sterfte heeft veroorzaakt op de vleesveebedrijven. De opeenvolgende hittegolven deden de temperaturen in de stallen zeer sterk oplopen, met op sommige bedrijven aanzienlijke sterftes voor gevolg.

Boerenbond raamt de omzetstijging in de rundvleessector in 2026 op 6,3%.

De productie van **gevogelte** steeg in de eerste 7 maanden van 2026 met 3,3% tegenover dezelfde periode van 2025. De stijging is te verklaren door enkele ontwikkelingen binnen de veehouderij. Door de strenge stikstofmaatregelen kozen veehouders er de afgelopen jaren voor om hun rundvee- of varkensstapel af te bouwen of stop te zetten en over te schakelen op de pluimveehouderij, die een lagere stikstofuitstoot kent. Hoewel de vraag naar kippenvlees in Europa onverminderd sterk blijft, zorgt deze stijging van de binnenlandse productie, samen met een groeiend aanbod uit Oost-Europa en een stijgende invoer van pluimveevlees uit Oekraïne en Brazilië in 2026 voor een toenemende druk op de marktprijzen.

De prijzen van de braadkippen kenden in de eerste 8 maanden van 2026 een daling met 11,4%.

Boerenbond raamt de omzetsdaling in de sector op 8,5% tegenover 2025.

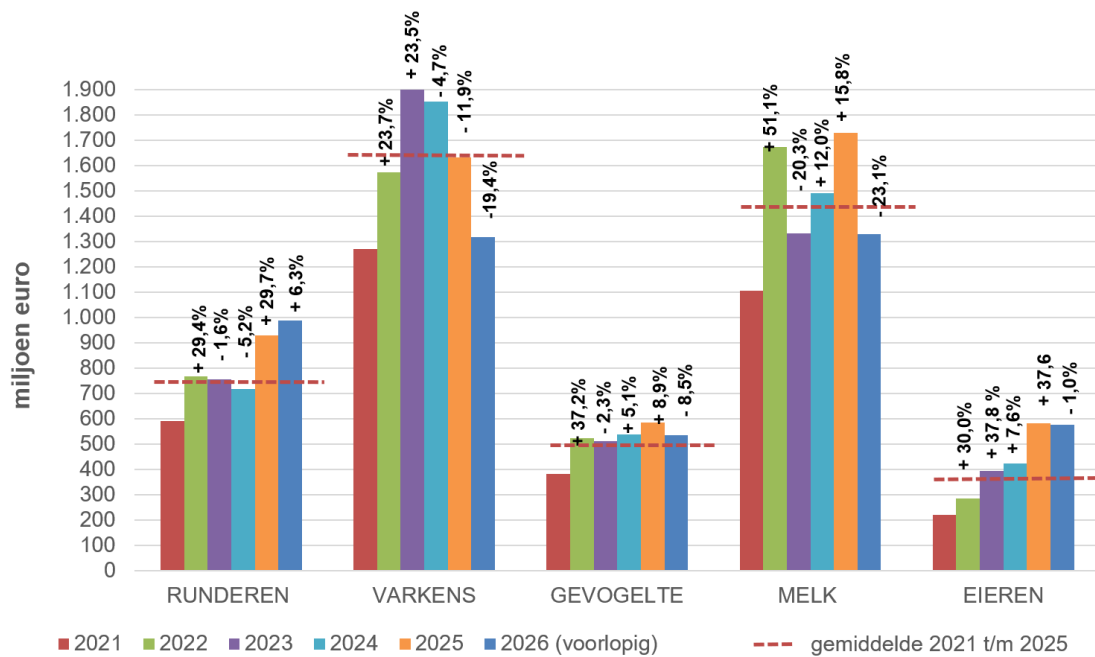
In de **leghennensector** bleef de productie van eieren op hetzelfde niveau als in 2025. De productie is in 2025 en 2026 opnieuw genormaliseerd doordat er in België op de professionele bedrijven weinig problemen waren met vogelgriep.

De eierprijzen lagen in de eerste 8 maanden van 2026 gemiddeld 1,1% lager dan in dezelfde periode van 2025. In 2026 is er een duidelijk verschil ontstaan tussen de marktprijzen van verrijkte kooi eieren en scharreleieren. Terwijl de prijzen van verrijkte kooi eieren een daling lieten zien, bereikten scharreleieren nieuwe recordhoogtes. De prijzen van verrijkte kooi eieren hebben vooral af te rekenen van de import van Oekraïense en Turkse eieren die hier aan lagere prijzen binnenkomen.

Wel zijn er verschillende ontwikkelingen al naargelang van het product. Zo stegen de prijzen van de scharreleieren met gemiddeld 5,5% terwijl de prijzen van de verrijkte kooi eieren daalden met gemiddeld zo'n 6,5%.

Boerenbond verwacht een beperkte daling van de omzet in de leghennensector (-1,0%) tegenover 2025.

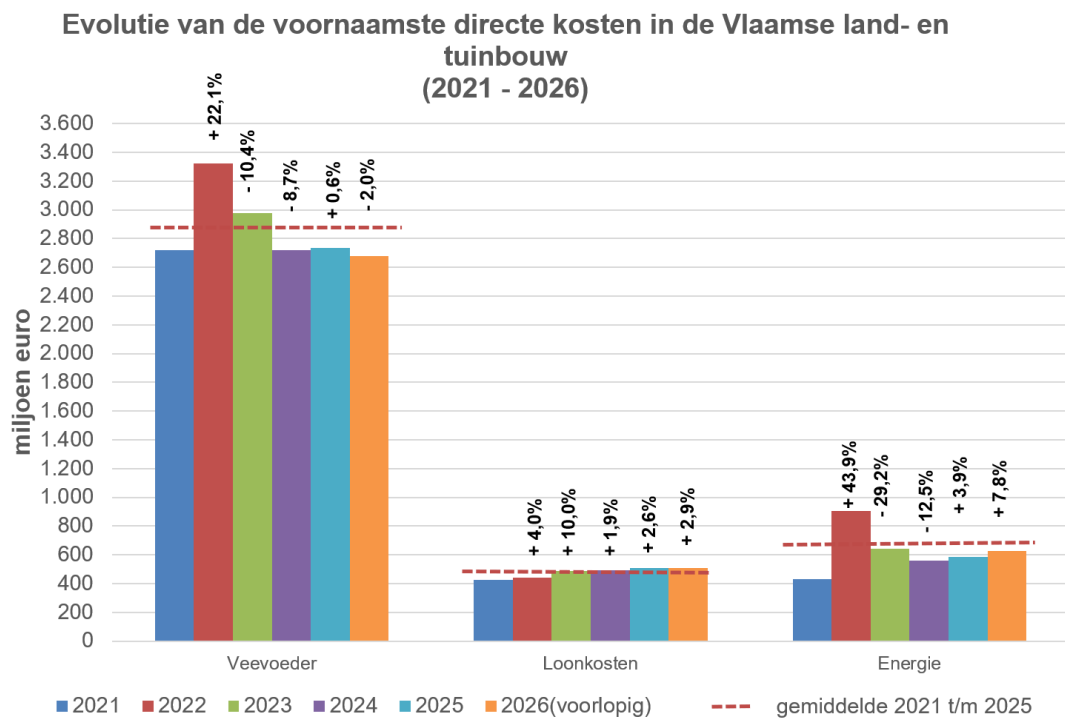
Figuur 5: Evolutie omzet dierlijke sectoren in de Vlaamse landbouw (2021 - 2026)

Bron: Boerenbond

Directe kosten (incl. betaalde lonen) stijgen met 0,4% – door kostenstijgingen voor energie en meststoffen

Figuur 6: Evolutie van de voornaamste directe kosten in de Vlaamse land- en tuinbouw (2021 - 2026)

Bron: Boerenbond

Aangekochte veevoeders maken in 2026 bijna 45,0% uit van de totale uitgaven (incl. betaalde lonen) van de Vlaamse land- en tuinbouw. De veevoederprijzen daalden in de eerste 8 maanden van 2026 met 1,0% tegenover dezelfde periode van 2025. De aangekochte hoeveelheden (kg) veevoeders daalden in de eerste 8 maanden van 2026 eveneens met 1,0% tegenover dezelfde periode van 2025. Van de totale hoeveelheid aangekochte veevoeders is zo'n 50% bestemd voor de varkenshouderij.

De **energiekosten**, die in 2026 10,5% uitmaken van de totale directe kosten, kenden in de eerste 8 maanden van 2026 een stijging met gemiddeld 7,8%. Er zijn wel uiteenlopende evoluties al naargelang van de energiedrager. De prijzen van diesel en stookolie noteerden een stijging met maar liefst 35% terwijl de prijsstijging voor gas in de eerste 8 maanden van 2026 beperkt bleef (+0,9%). Ook de prijzen van elektriciteit stegen met 0,9%. Belangrijk daarbij is dat land- en tuinbouwers verder blijven inzetten op eigen (groene) energiewinning via WKK's, zonnepanelen, (pocket)vergisters, ...

De **betaalde lonen** aan de werknemers in de land- en tuinbouw vertegenwoordigen in 2026 8,7% van de directe kosten. Op 1 januari 2026 werden de lonen geïndexeerd en dit zowel voor de reguliere werknemers als voor de seizoenwerknemers. De indexatie bedroeg 2,9%. In de land- en tuinbouwsector vindt de voornaamste tewerkstelling plaats in het 3de kwartaal van het jaar. Het gewicht van de betaalde loonkost verschilt weliswaar enorm tussen de deelsectoren.

Zo doet vooral de tuinbouw een beroep op externe betaalde arbeid waar, in functie van de teelt, de loonkost tot 30% van de totale kosten kan innemen. Betaalde arbeid komt minder voor in de veehouderij. Daar wegen vooral de veevoederkosten door.

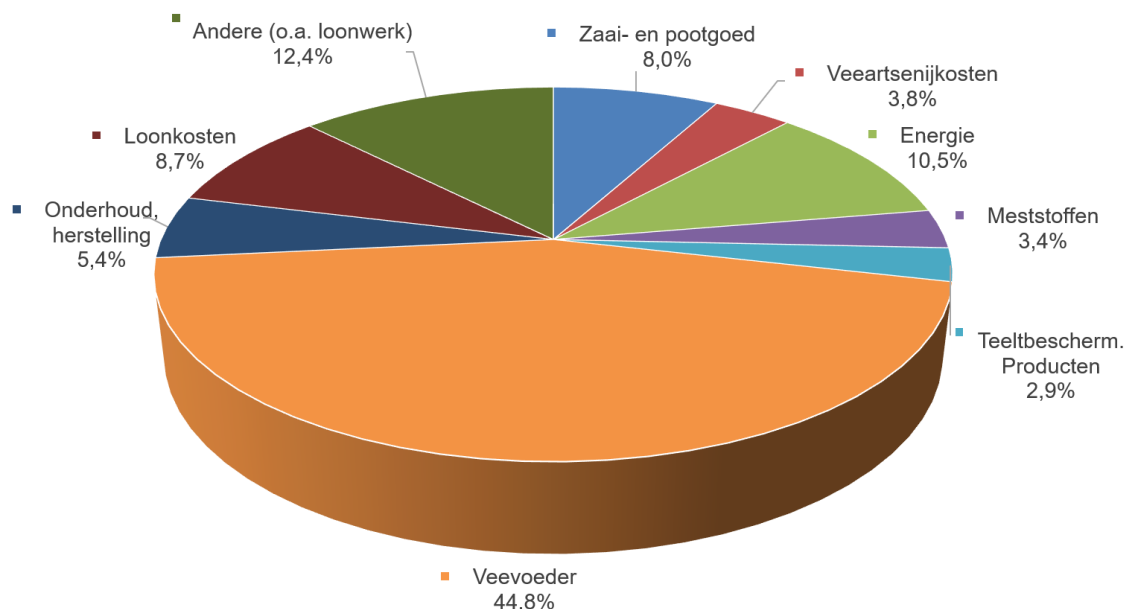
Zaai- en pootgoed vertegenwoordigen 8,0% van de totale directe kosten in 2026. De aangekochte hoeveelheden daalden met zo'n 8,0% gedreven door een gevoelige afname van het areaal aardappelen, suikerbieten en industriegroenten. Globaal daalden de zaai- en pootgoedkosten met 5,2% tegenover 2025.

Gewasbeschermingsmiddelen maken 2,9% uit van de totale directe kosten. De gebruikte hoeveelheden gewasbeschermingsmiddelen daalden in 2026 aanzienlijk (-17,0%) ten opzichte van 2025. Door de droogte en de hitte in 2026 bleef de ziektedruk beperkt. Vooral het gebruik van schimmel bestrijdende producten was dan ook aanzienlijk kleiner. In 2026 stegen de prijzen van gewasbeschermingsmiddelen globaal met 2,0%. We stellen vast dat er voortdurend minder gewasbeschermingsmiddelen toegelaten zijn en dat tezelfdertijd de alternatieven aanzienlijk duurder zijn.

De kost van **aangekochte meststoffen** maakt 3,4% uit van de totale directe kosten in 2026. In 2026 daalden de aangekochte hoeveelheden met 2,0% tegenover 2024. De meststoffenprijzen ondergingen in 2026 een gemiddelde stijging met 19,4%, nadat zich in 2025 een prijsstijging met 11,0% had voorgedaan. De prijsstijging in 2026 slaat hoofdzakelijk op de stijging voor stikstofhoudende meststoffen. In 2026 stegen de meststoffenkosten globaal met 17,0% tegenover 2025.

De **totale directe kosten** stegen in 2026 met 0,4% tegenover 2025.

Figuur 7: Aandeel van de verschillende kosten in de totale directe kosten van de Vlaamse land- en tuinbouw

Bron: Boerenbond

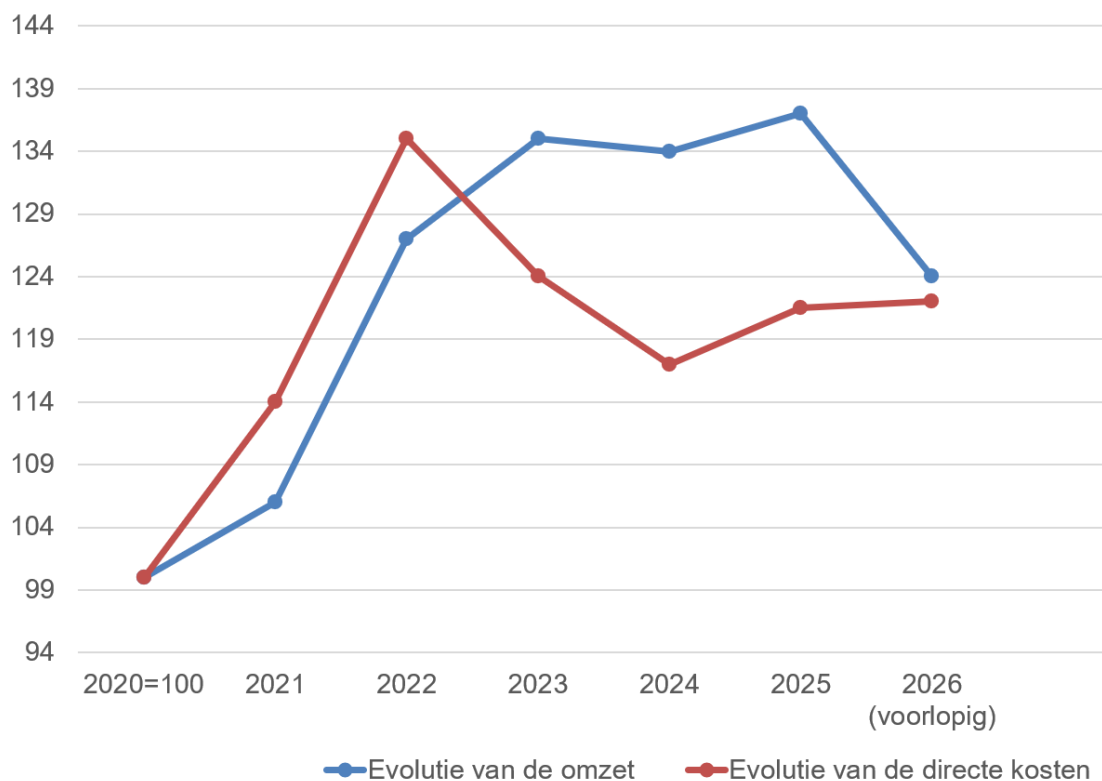
II: EVOLUTIE OMZET EN KOSTEN 2026

Tabel: Evolutie van de bruto omzet en de directe kosten Vlaamse land- en tuinbouw

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2026 t.o.v. 2025
Omzet	5912	6281	7510	7983	7946	8097	7329	- 9,5 %
Plant	2280	2678	2653	3005	2875	2586	2530	- 2,2%
Dier	3632	3603	4857	4978	5071	5511	4799	-12,6%
Directe kosten	4902	5579	6617	6061	5741	5955	5978	+ 0,4%

Bron: Boerenbond

Figuur 8: Evolutie van de omzet en van de directe kosten (Vlaamse land- en tuinbouw)

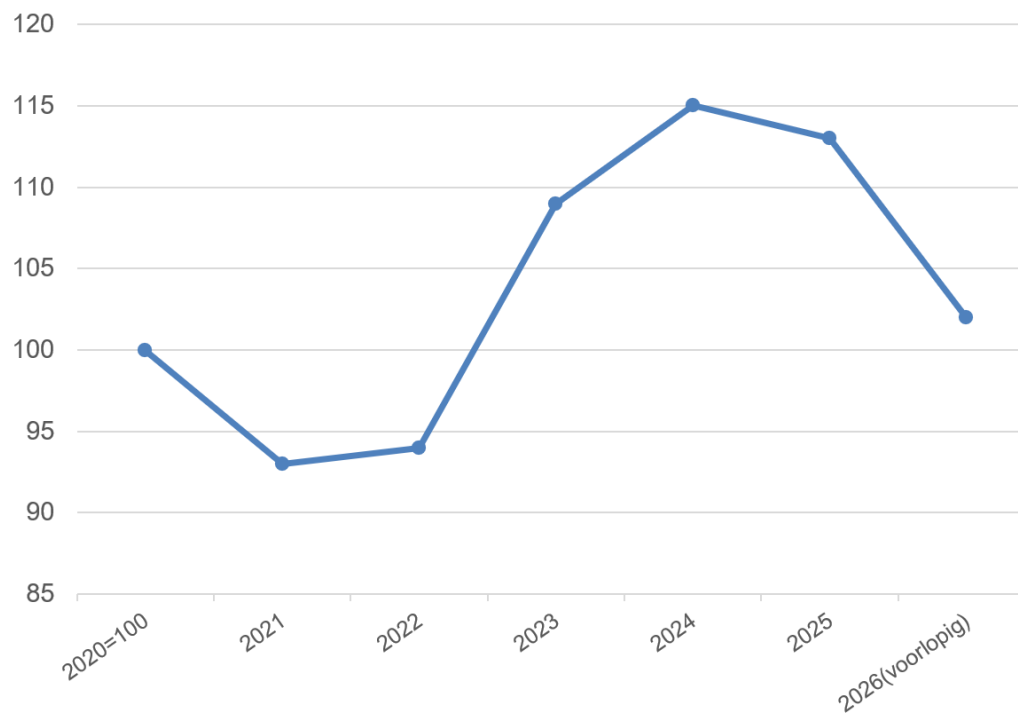

Bron: Boerenbond

In de periode 2020 – 2022 steeg de omzet van de Vlaamse land- en tuinbouw met 27,0%, terwijl de werkingskosten (= directe kosten) in die periode stegen met 35,0%. Dit betekent dat in die periode de marges in de sector zeer sterk onder druk stonden. De verhouding bruto-omzet/directe kosten was in 2021 en 2022 gedaald tot op een absoluut diepteniveau. Vanaf 2023 verbeterde de brutomarge in de sector en in 2024 vond een verdere verbetering plaats.

In 2026 stegen de kosten licht verder, terwijl daarentegen de omzet terugliep. Daardoor zijn de marges op de bedrijven opnieuw sterk onder druk gekomen. Echter, een verbetering is absoluut noodzakelijk om een verdere verduurzaming van de sector mogelijk te maken.

Figuur 9: Evolutie van de verhouding omzet/directe kosten (Vlaamse land- en tuinbouw)
(2020=100)

III: RENTABILITEITSBAROMETERS PER SECTOR IN 2026

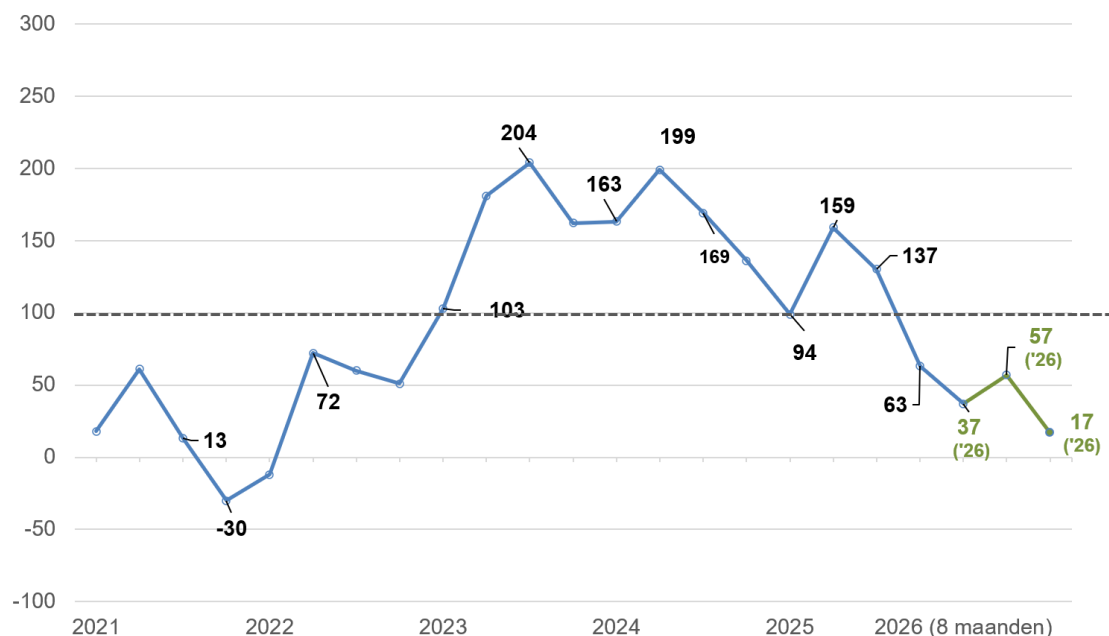
Sinds 2016 werkt Boerenbond per kwartaal voor verschillende sectoren een rentabiliteitsbarometer uit. Bij deze berekening wordt de impact van de belangrijkste opbrengsten en kosten gesimuleerd in een standaardtype bedrijf. De barometers geven per kwartaal inzicht in de rentabiliteit op dat ogenblik en dit voor de verschillende sectoren. Het helpt onze leden landbouwers om sneller en doordachter hun eigen bedrijfsvoering bij te sturen.

De rendementsbarometers zijn gebaseerd op technische kengetallen uit de bedrijfseconomische boekhoudingen van Boerenbond, aangevuld met actuele verkoopprijzen voor de producten. De cijfers zijn gemiddelden. Voor groenten werden de berekeningen gemaakt op basis van omzetgegevens van het Verbond van de Belgische tuinbouwveilingen (VBT).

RENTABILITEITSBAROMETER VARKENSHOUDERIJ STERK GEDAALD DOOR LAGERE VARKENSPRIJZEN

Voor de varkenshouderij wordt de rentabiliteitsindex weergegeven voor de **gesloten bedrijven**. De varkenshouder werkt in een zeer volatiele markt. Dit is merkbaar aan de evolutie van de rentabiliteitsbarometer.

Figuur 10: Rentabiliteitsbarometer voor varkens (referentieperiode 2021 - 2025 = 100)

Bron: Boerenbond

De prijsvorming stond in het verleden meerdere jaren onder druk en dit is ook duidelijk te merken in de rentabiliteitsbarometer. In bepaalde periodes scoort de index negatief, wat betekent dat de variabele kosten (veevoeding, dierenarts,...) in de sector toen niet gedekt werden.

Boerenbond vzw

Diestsevest 40, 3000 Leuven | 0676.461.073 | RPR Leuven | +32 (0)16 28 61 01 | boerenbond.be

Vanaf 2023 stegen de varkensprijzen aanzienlijk, waardoor in 2023 de rentabiliteitsindex duidelijk boven het gemiddelde van de periode 2021 t/m 2025 uitstijgt. De verklaring voor de opleving van de varkensprijzen heeft te maken met het gedaalde aanbod in de Europese Unie.

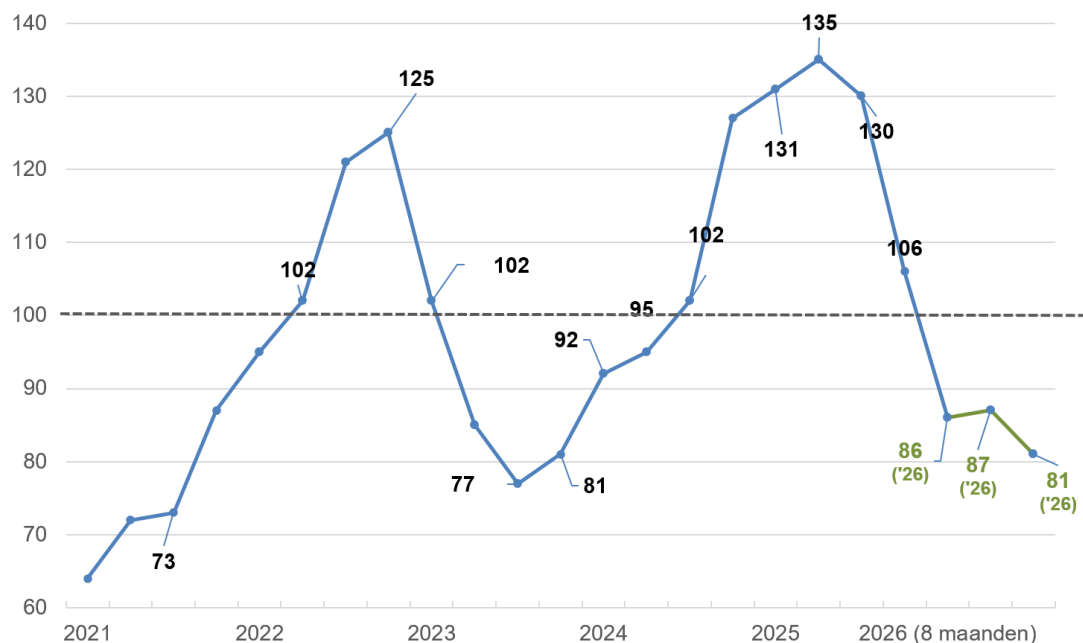
Ondanks lagere varkensprijzen bleef de rentabiliteitsindex in 2024 behoorlijk scoren boven het 5-jarige gemiddelde. Verklaring hiervoor zijn de gedaalde veevoederprijzen als gevolg van een sterke prijsdaling voor granen en veevoedergrondstoffen op de internationale markten. Het jaar 2025 wordt gekenmerkt door dalende varkensprijzen bij gelijke veevoederkosten tegenover 2024. Na een heropleving van de index in het 2de kwartaal 2025, volgde een daling in het 3de kwartaal 2025, die zich verder zette in 2026.

Door een slabakkende export naar derde landen zijn de varkensvleesprijzen in 2026 verder onder druk gekomen. Het extra geproduceerde varkensvlees moet daardoor zijn weg vinden op de Europese markt, die al tegen een verzadigingspunt aanliep. De Verenigde Staten naderen de EU als grootste exporteur van varkensvlees en landen zoals Brazilië en Canada namen een groter exportaandeel in. Tegelijk is ook de vraag naar varkensvlees vanuit China afgenomen. Na een antidumping onderzoek legde China einde 2025 definitieve invoerrechten op die voor Belgisch/Vlaams varkensvlees uitkomt op 9,8%.

RENTABILITEITSBAROMETER MELKVEE BELANDT IN 2026 GEVOELIG ONDER HET VIJFJARIG GEMIDDELDE

De melkveebarometer, gebaseerd op de bedrijfseconomische boekhoudingen van Boerenbond, geeft de rentabiliteit op een gemiddeld melkveebedrijf weer.

Figuur 11: Rentabiliteitsbarometer voor melkvee (referentieperiode 2021 - 2025 = 100)

Bron: Boerenbond

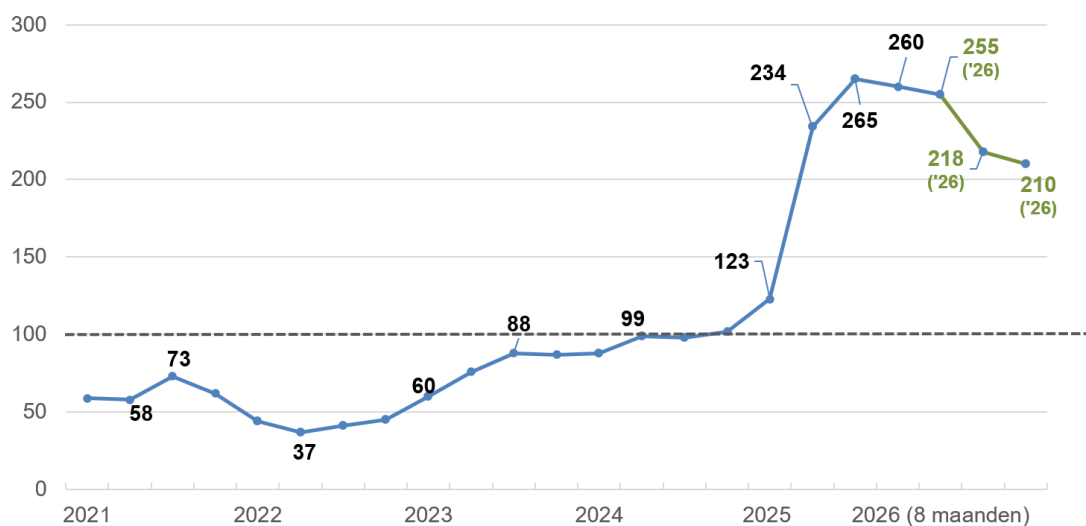
Na een periode met een relatief zwakke rentabiliteit, kende de sector vanaf 2022 een betere rentabiliteit door een verbeterde melkprijsvorming. In de tweede helft van 2023 was er vervolgens wel een forse daling door een verslechtering van de melkprijs enerzijds en door de droogte van 2022, die stijgende voederkosten veroorzaakte, anderzijds. In 2024 verbeterde de index gedreven door een daling van de veevoederprijzen. De stijging van de melkprijzen in 2025 zorgde voor de verdere verbetering van de index, die in het 3de kwartaal van 2025 35% hoger ligt dan 5-jarige gemiddelde. Weliswaar moet opgemerkt worden dat de index zeer sterk kon afwijken van bedrijf tot bedrijf, afhankelijk van de ernst waarmee het blauwtongvirus op de individuele bedrijven toesloeg in de 2de helft van 2024 en in 2025.

De zware uitbraak van het blauwtongvirus ontregelde de vruchtbaarheid en de dracht van veel melkkoeien. Hierdoor raakten koeien later drachtig en verschoof de afkalperiode (de periode waarin kalveren geboren worden) naar een later moment. Omdat de melkproductie van een koe direct na het afkalven piekt, leidde deze verschuiving tot een uitzonderlijk hoge melkproductie in het begin en in het voorjaar van 2026. Daarmee gepaard gaande daalde de melkprijs fors, wat leidde tot een aanzienlijke verslechtering van de rentabiliteitsindex.

RENTABILITEITSBAROMETER VLEESVEE VERSLECHTERDE IN 2026 MAAR SCOORT AANZIENLIJK BOVEN HET 5 JARIGE GEMIDDELDE

De vleesveebarometer geeft de rentabiliteitssituatie weer voor een gemiddeld zoogkoeienbedrijf met afmesten van eigen stieren en koeien.

Figuur 12: Rentabiliteitsbarometer voor vleesvee (referentieperiode 2021 - 2025 = 100)

Bron: Boerenbond

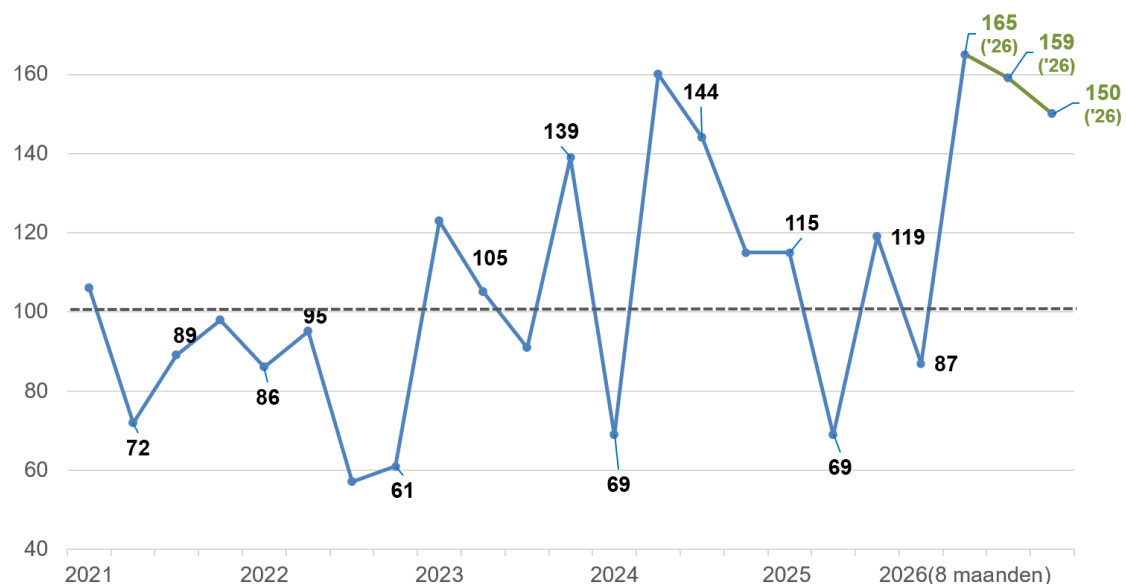
De rentabiliteit van de vleesveehouderij stond tot en met 2023 zwaar onder druk. Vanaf 2024 begon de index aan een opmars door een aanzienlijke verbetering van de prijsvorming voor dikbilstieren en dikbilkoeien in combinatie met een daling van de veevoederkosten. De gedaalde veevoederkosten in 2024 vloeiden voort uit een prijsdaling voor granen, oliehoudende en eiwithoudende veevoedergrondstoffen. In 2025 bleven de veevoederprijzen stabiel.

Waar in de eerste maanden van 2026 de rundvleesprijzen hoger lager dan in dezelfde periode van 2025, werd in de daaropvolgende maanden van 2026 een daling ingezet. In combinatie met een stijging van de veevoederkosten voor vleesvee leidde dit tot een terugloop van de rentabiliteitsindex. Er moet ook op gewezen worden dat de hitte van de voorbije zomer heel wat sterfte heeft veroorzaakt op de vleesveebedrijven. De opeenvolgende hittegolven deden de temperaturen in de stallen zeer sterk oplopen, met op sommige bedrijven aanzienlijke sterftes voor gevolg.

RENTABILITEITSBAROMETER VOOR GLASGROENTEN AANZIENLIJK BOVEN 5-JARIG GEMIDDELDE

Deze barometer wordt becijferd voor een korf van producten, namelijk tomaten, serresla, paprika en komkommer. Er wordt eveneens gewerkt op basis van de veilingaanvoeren en gemiddelde maand- en kwartaalprijsen voor deze groenten. De directe kosten voor deze groenten zijn afkomstig van de Boerenbond Focus boekhoudingen.

Figuur13: Rentabiliteitsbarometer voor glasgroenten (referentieperiode 2021 - 2025 = 100)

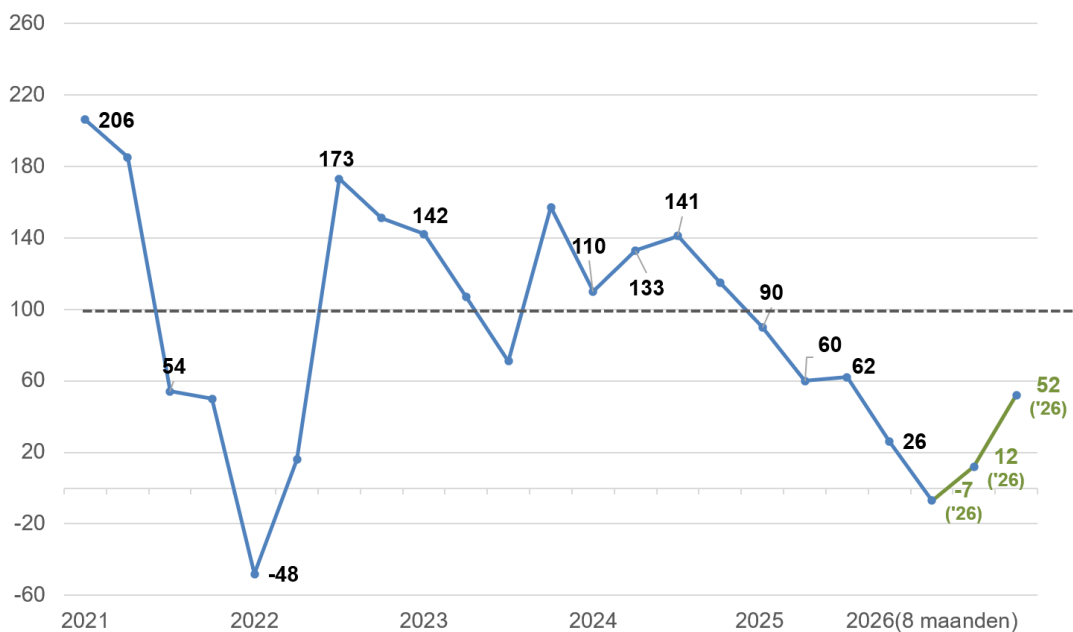
Bron: Boerenbond

Het jaar 2025 werd gekenmerkt door een sterke terugval van de index in het 2de kwartaal door gedaalde prijzen voor paprika, serresla en komkommers. De gestegen tomatenprijzen konden niet verhinderen dat de index in het 2de kwartaal van 2025 31% lager uitviel tegenover het 5 jarig gemiddelde. In het 3de kwartaal steeg de rentabiliteitsindex boven het 5 jarige gemiddelde, gedreven door een stijging van de tomatenprijzen, die in het 4de kwartaal terugliepen. In het 1ste kwartaal van 2026 steeg de index aanzienlijk, gedreven door prijsstijgingen voor tomaten, paprika, serresla en in minder mate voor komkommer. Zodoende ligt de rentabiliteitsindex aanzienlijk boven het gemiddelde van de voorbije 5 jaar.

RENTABILITEITSBAROMETER OPENLUCHT GROENTEN (VERSMARKT) IN 2026 ONDER HET VIJFJARIG GEMIDDELDE DOOR STERKE OPBRENGSTDALINGEN

Sedert 2018 berekent Boerenbond een rentabiliteitsbarometer voor open lucht groenten die via de veilingen gecommmercialiseerd worden. Industriegroenten zitten niet in deze index. Deze barometer wordt becijferd voor een korf van producten, met name prei, bloemkool, rode en witte kool, savooikool en courgettes. Er wordt op basis van de veilingaanvoeren en gemiddelde maand- en kwartaalprijsen voor deze groenten een omzet op Vlaams niveau berekend. De directe kosten voor de beschouwde groenten zijn afkomstig van de Boerenbond Focus boekhoudingen.

Figuur 14: Rentabiliteitsbarometer voor openluchtgroenten (versmarkt) (2021 - 2025 = 100)

Bron: Boerenbond

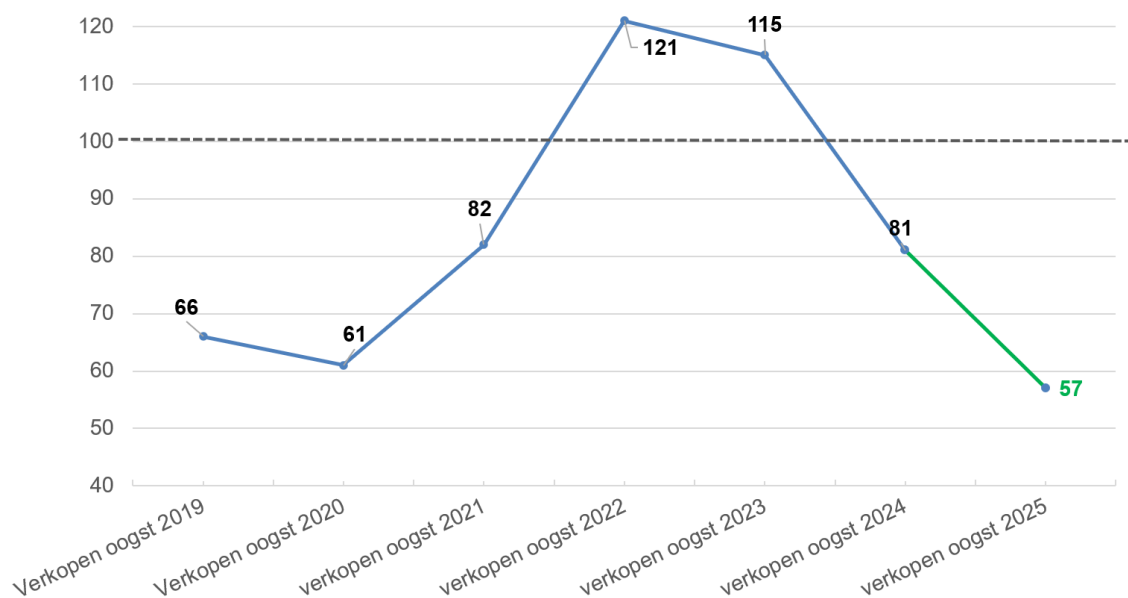
Omville van de grote prijsvolatiliteit voor verse groenten, vertoont de rentabiliteitsbarometer grote schommelingen.

In 2025 daalde de index vrij fors omville van sterke prijsdalingen voor courgettes, bloemkool en prei. Een dieptepunt werd genoteerd in het 1ste kwartaal van 2026, toen de rentabiliteitsindex negatief scoorde, wat betekent dat de variabele kosten niet gedekt werden. Verklaring zit in de zeer slechte prijsvorming voor de voornaamste openluchtgroente prei en de slechte prijzen voor de verschillende koolsoorten. In het 2de en het 3de kwartaal 2026 kwam een prijsverbetering, maar sloegen de droogte en de hitte toe, waardoor de opbrengsten tegenvielen. Hierdoor bleef de rentabiliteitsindex aanzienlijk onder het 5-jarig gemiddelde scoren.

AKKERBOUWBAROMETER DUKT VERDER ONDER HET 5 JARIGE GEMIDDELDE DOOR GEDAALDE PRIJZEN VOOR GRAAN, AARDAPPELEN EN SUIKERBIETEN

Voor de akkerbouwsector wordt uitgegaan van een gemiddeld Vlaams akkerbouwbedrijf waarbij het Vlaams areaal akkerbouwgewassen als basis dient voor de berekening van de index. Het betreft een type bedrijf met aardappelen, suikerbieten, graangewassen en korrelmais.

Figuur 15: Rentabiliteitsbarometer voor akkerbouw (oogstjaren) (2021 – 2025 = 100)

Bron: Boerenbond

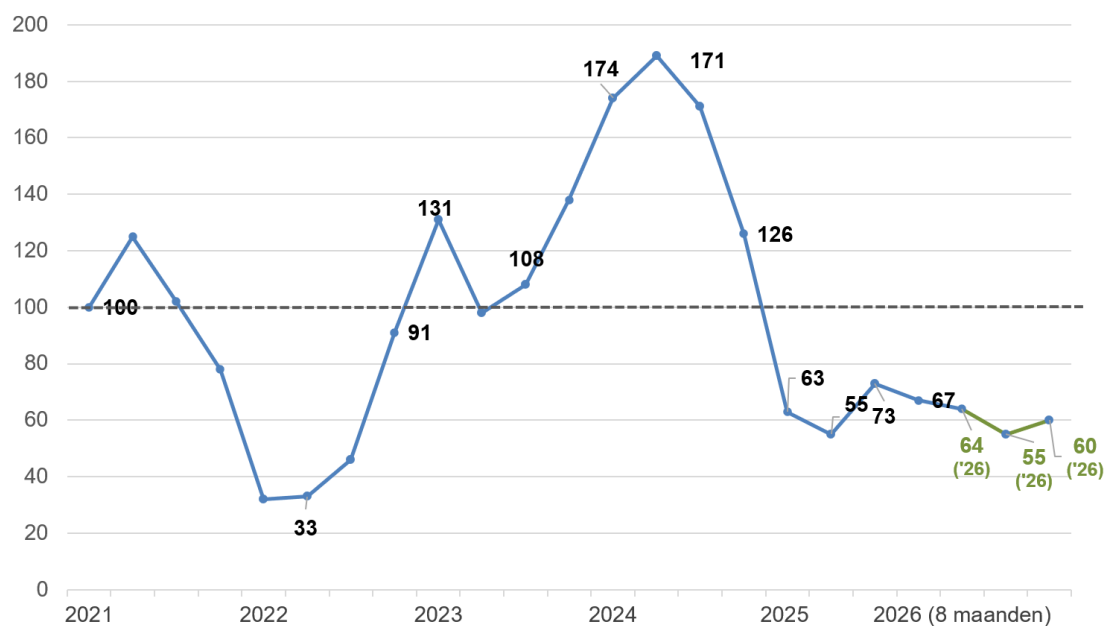
Waar de rentabiliteitsbarometer voor de verkopen van de oogst 2022 en 2023 nog boven het 5-jarig gemiddelde scoorden, dook de index voor de verkopen 2024 en 2025 gevoelig onder het 5-jarig gemiddelde. Door zeer slechte weersomstandigheden (overvloedige regenval) vielen de teeltopbrengsten in 2024 tegen. Dit gold in het bijzonder voor aardappelen en suikerbieten, maar ook granen ontsnapten de dans niet. Tegelijk daalden de prijzen voor zowel graan, aardappelen als voor suikerbieten.

Het jaar 2025 was bijzonder slecht voor de voornaamste akkerbouwgewassen. Na enkele jaren van gunstige rentabiliteit in de aardappelsector, kwam er een gevoelige omslag in de prijsvorming. Veel bedrijven bleven zelfs opgezaaid met onverkochte vrije aardappelen. Ook de rentabiliteit van de suikerbietenteelt kreeg in 2025 zware klappen door een sterke prijsdaling van suiker op de internationale markten. De goede internationale en Europese graanoogsten in 2025 leidden op hun beurt dan weer tot aanzienlijke graanprijsdalingen, waardoor de akkerbouwsector in de perfecte storm belandde. Als resultante hiervoor viel de rentabiliteitsindex voor de oogst 2025 terug tot op 57% van het 5-jarig gemiddelde.

RENTABILITEITSBAROMETER VOOR WITLOOF SCOORT GEVOELIG SLECHTER DAN VIJFJARIG GEMIDDELDE DOOR ZEER SLECHTE PRIJSVORMING

Ook voor witloof berekende Boerenbond een rentabiliteitsbarometer. Na een moeilijke periode kwam er in 2024 een gevoelig herstel omwille van een sterke terugloop van het aanbod, dat vertaald werd in aanzienlijk betere prijzen. Daardoor situeerde de rentabiliteitsindex zich ruim 50% boven het gemiddelde van de periode 2021-2025. Echter, na het herstel in 2024 kelderde de index in 2025 als gevolg van forse prijsdalingen. In de eerste 8 maanden van 2026 kwam er niet echt een verbetering in prijsvorming ondanks een stabiele productie. In de maand augustus 2026 kwam er een heropleving in de prijzen, maar het is de vraag of deze verbetering in de komende maanden zal bestendig worden. De index dook in 2025 en 2026 fors onder het 5 jarig gemiddelde.

Figuur 16: Rentabiliteitsbarometer voor witloof (referentieperiode 2021 - 2025 = 100)

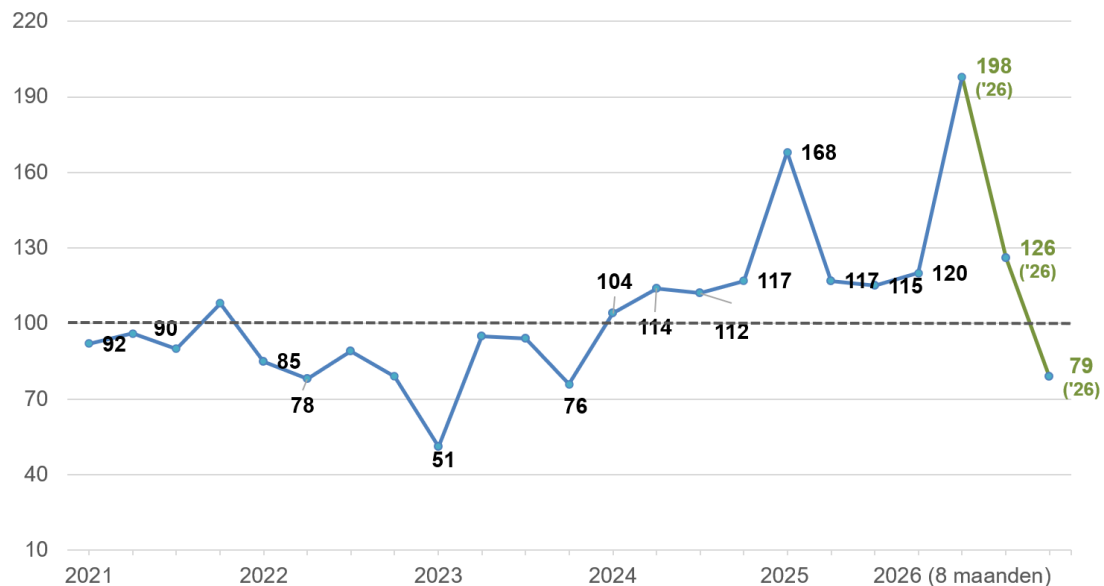
Bron: Boerenbond

RENTABILITEITSBAROMETER VOOR AARDBEIEEN DUKT IN 3DE KWARTAAL 2026 ONDER 5-JARIG GEMIDDELDE

Voor aardbeien was 2025 een wisselvallig jaar op het vlak van rentabiliteit. In het 1ste kwartaal steeg de index fors boven het gemiddelde van de jaren 2021 t/m 2025. Verklaring ligt bij de grotere producties tegenover dezelfde periode van 2024. De weersomstandigheden waren in 2025 dan ook heel wat gunstiger in vergelijking met het zeer natte voorjaar van 2024.

In 2025 bleef de rentabiliteitsindex 15 à 20% boven het 5-jarig gemiddelde. In het 1ste kwartaal 2026 steeg de index fors door de combinatie van een goede prijsvorming en een goede productie. Het 2de kwartaal 2026 werd gekenmerkt door een zwakkere prijsvorming in combinatie met een lagere productie. In het 3de kwartaal 2026 daalde de index onder het 5-jarig gemiddelde door de lagere opbrengsten. De hitte en de droogte hadden aanzienlijke gevolgen voor de grootte van de aardbeien, die door de hittegolf klein bleven.

Figuur 17: Rentabiliteitsbarometer voor aardbeien (referentieperiode 2021 - 2025 = 100)

Bron: Boerenbond